

ΝΕΕΣ ΕΠΟΧΕΣ

Ι Δ Ε Ε Σ · Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Α · Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ε Σ

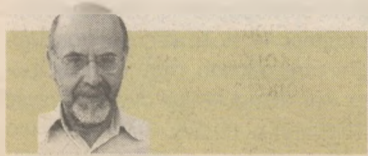
Μπορούν τα κόμματα να μας βγάλουν από την κρίση;

Η κρίση φαίνεται να βαθαίνει επικίνδυνα, τα σενάρια καταστροφής διαδέχονται το ένα το άλλο και η προσπάθεια συνεννόησης των κομμάτων στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Πολιτικών Αρχηγών δεν ευδοχώθηκε. Πού οφείλεται αυτή η γενικευμένη αδυναμία αντιμετώπισης της κρίσης;

Είναι άραγε – όπως ισχυρίζονται πολλοί – αποτέλεσμα της αποτυχίας του πολιτικού προσωπικού στο σύνολό του; Σηματοδοτεί την ολοκληρωτική κατάρρευση του πολιτικού μοντέλου της Μεταπολίτευσης, ενός μοντέλου που ενώ στερήωσε για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση

τους δημοκρατικούς θεσμούς γέννησε φαινόμενα πελατειακών σχέσεων και διαφθοράς; Τι έφταιξε και μέχρι σήμερα δεν κατάφερε να αποκτήσει τον δικό της λόγο η κοινωνία των πολιτών; Δύσκολα ερωτήματα που δεν χωρούν εύκολες και πρόχειρες απαντήσεις.

Τι θα συμβουλευάτε τον Σίσυφο;

ΤΟΥ ΑΝΤ. ΛΙΑΚΟΥ

Τι θα συμβουλευαν οι πολιτικές ηγεσίες τον Σίσυφο; Ο μύθος είναι γνωστός, δεν υπάρχει φοβερότερο μαρτύριο από την ανώφελη θυσία. Ετσι και η Ελλάδα, ένα χρόνο μετά το μνημόνιο και πάλι από την αρχή. Δυστυχώς ούτε τώρα δεν έχει κατανοηθεί ότι το χρέος της Ελλάδας δεν είναι βιώσιμο. Και όμως, έχει επισημανθεί ότι για να μειώσει η Ελλάδα το χρέος της στο ανώτατο επιτρεπτό όριο της ΟΝΕ, θα έπρεπε το πρωτογενές πλεόνασμα να είναι επί 20 χρόνια τόσο υψηλό όσο δεν έχει πετύχει ποτέ καμία χώρα του ΟΟΣΑ. Ήταν γνωστό επομένως ότι η Ελλάδα δεν θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει και ότι η στρατηγική τής συνέχισης του δανεισμού χωρίς μια σημαντική μείωση του χρέους δεν θα μπορούσε να είναι βιώσιμη.

Ακόμη και αν η κυβέρνηση έσπενδε με πλήρη συναίνεση όλων των κομμάτων να εφαρμόσει όσα εντέλλονται διαδοχικά μνημόνια, προϋπόθεση θα ήταν να μην προκύψουν οικονομικές αναταραχές, νομισματικές κρίσεις, ανατιμήσεις του πετρελαίου κτλ. τα επόμενα 15 χρόνια. Οι αναταραχές αυτές θα απορρυθμίσουν τον μηχανισμό τακτοποίησης του χρέους, σε όσες θυσίες και αν έχουμε υποβληθεί. Χρειάζεται επομένως λύση που δεν θα ακρωθεί εύκολα από τις απρόβλεπτες διεθνείς εξελίξεις. Ποια είναι αυτή; Η αναδιάρθρωση του χρέους τώρα αμέσως. Γιατί; Διότι με την πάροδο του χρόνου το χρέος προς τους ιδιώτες οφειλέτες (κυρίως τις τράπεζες εσωτερικού και εξωτερικού) μετατρέπεται σε χρέος προς την ΕΕ, την

Εκείνο που θα πρέπει να καταλάβουν οι «Αγανακτισμένοι» όπως και οι πολιτικοί είναι ότι πρέπει να δουν τα πράγματα με ευρύτερη οπτική και με προοπτική χρόνου

ΕΚΤ και το ΔΝΤ και δεν μπορεί να αναδιρθωθεί λόγω ιδιαιτέρων εγγυήσεων. Οσο λοιπόν καθυστερεί η αναδιάρθρωση τόσο αυξάνεται το ποσοστό του χρέους που θα εξαιρείται αναγκαστικά από την αναδιάρθρωση. Θα υπάρξει αναδιάρθρωση τότε που το χρηματοπιστωτικό δίκτυο θα έχει στεγανοποιήσει όλα τα ενδεχόμενα να επηρεαστεί από την ελληνική κρίση και θα έχει εξασφαλίσει πλήρως τα συμφέροντά του. Στο μεταξύ το ελληνικό μέλλον θα έχει υποθηκευθεί σε βαθμό πολύ μεγαλύτερο από τα πιο απαισιόδοξα σενάρια. Οι θυσίες θα έχουν γίνει επί ματαίω. Η Ελλάδα έχει μπει σε μια διαδικασία που η μια δυσάρεστη πρόβλεψη τροφοδοτεί την άλλη, χωρίς δυνατότητα εξόδου από τον φαύλο κύκλο.

Όλα αυτά δεν είναι άγνωστα. Έχουν κατατεθεί δημόσια από τον κ. Κ. Σημίτη, του οποίου η γνώση και η εμπειρία δύσκολα μπορούν να μι-

Οι πολιτικές ηγεσίες
δεν θα μπορέσουν
να βγάλουν τη χώρα
από την κρίση αν δεν
δείξουν τόλμη να
διαπραγματευθούν σθεναρά
και προγραμματικά μια
αναδιάρθρωση τώρα

φισθηθούν. Ούτε η κυβέρνηση ούτε τα αντιπολιτευόμενα κόμματα τα συζήτησαν, προτάσσοντας με όψιμη ευαισθησία την υπόθεση των ασφαλιστικών ταμείων στο ενδεχόμενο αναδιάρθρωσης, κάτι που θα μπορούσε να γίνει αντικείμενο ειδικής διαπραγμάτευσης. Οι τράπεζες εί-

ναι που αντιδρούν και για ευνόητους λόγους. Δεν είναι λοιπόν να απορεί κανείς που φτάσαμε εδώ. Πώς θα βγάλουν επομένως οι πολιτικές ηγεσίες τη χώρα από την κρίση αν δεν δείξουν τόλμη να διαπραγματευθούν σθεναρά και προγραμματικά μια αναδιάρθρωση τώρα; Το όποιο κόστος από τη συνεχιζόμενη αβελητρία θα είναι πολύ μεγαλύτερο και θα πληρωθεί και από την κοινωνία, αλλά και από τη δημοκρατία.

Ας έχουμε συνείδηση ότι η κρίση έβαλε όχι μόνο την Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη σε μια πορεία χωρίς επιστροφή στην προηγούμενη κατάσταση. Η Ελλάδα είναι μια από τις πρώτες χώρες που υπέκυψαν στη μεγάλη οικονομική κρίση που ήρθε έπειτα από είκοσι χρόνια παγκοσμιοποίησης. Ζήσαμε την πλημμυρίδα της, ζούμε την άμωπη. Βιώσαμε την ευημερία, τώρα εισήλθαμε στη λιτότητα. Στην πλημμυρίδα η Δύση είδε την

επέκταση των αγορών της, τώρα βλέπει την Ανατολή και τις αναδυόμενες χώρες να αναδεικνύονται δεινοί ανταγωνιστές στις δικές της αγορές. Στην πλημμυρίδα είδαμε τη μεγάλη επανάσταση της πληροφορίας. Τώρα αντιλαμβανόμαστε ότι παράγει πλούτο αλλά όχι απασχόληση. Τα μεγάλα δημογραφικά πλεονάσματα του πλανήτη δεν βρίσκουν τρόπο να εισέλθουν στην παραγωγή, και όταν μικρό σχετικά μέρος τους μετακινείται μέσα από τα κανάλια της παράνομης μετανάστευσης αποδεικνύεται μεγάλο πρόβλημα, όπως στην Ελλάδα. Η ευημερία στηρίχτηκε στον δανεισμό και στη μεγέθυνση του χρηματοπιστωτικού συστήματος – και τα δύο έγιναν βρόχος σήμερα. Οι συνθήκες ανταγωνισμού κατέληξαν σε κοινωνικό dumping και το αποτέλεσμα είναι η καθημερινή κατεδάφιση του ευρωπαϊκού μεταπολεμικού κοινωνικού συμβολαίου. Όλες οι κρίσεις χρέους και οι συνακόλουθες ρυθμίσεις στην Ευρώπη δείχνουν τα ασφυκτικά στενά περιθώρια της οικονομίας της. Έχει πληθυσμό γερασμένο, εξαρτημένο από συντάξεις και περίθαλψη. Οι αμοιβές εργασίας, οι κοινωνικές κατακτήσεις και το βιοτικό επίπεδο ζωής των Ευρωπαίων θα χαμηλώσουν αναγκαστικά δραματικά προκειμένου να συναντηθούν με το βιοτικό επίπεδο των ηλικιακά νεότερων πληθυσμών των αναδυόμενων οικονομιών, όπου δεν υπάρχει δημοκρατία, κοινωνικό κράτος και το ελάχιστο όριο διαβίωσης είναι πολύ χαμηλό. Αυτό είναι το μεγάλο κάδρο μέσα στο οποίο πρέπει να τοποθετήσουμε το ελληνικό πρόβλημα με τα υπαρκτά, αναμφίβολα, διαρθρωτικά του προβλήματα. Δυστυχώς οι πολιτικές ηγεσίες έχουν πολύ στενή οπτική και λίγη αυτοπεποίθηση για να δουν ευρύτερα και με προοπτική χρόνου.

Ο κ. Αντώνης Λιάκος είναι καθηγητής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Αποταμιευτικός
Λογαριασμός
«Μπορώ»

Στην αποταμίευση, ξεκίνα μ' αυτά που μπορείς!

Αποταμίευσε από 20 έως 500 ευρώ το μήνα, εύκολα, μέσω πάγιας εντολής, και επιβράβευσε τον εαυτό σου με επιτόκιο 4%.*

*Το επιτόκιο 4% είναι μικτό ετησιοποιημένο και ισχύει εφόσον δεν παραλειφθεί καμία καταβολή και δεν πραγματοποιηθούν περισσότερες από μία αναλήψεις ετησίως. Σε αντίθετη περίπτωση, ισχύει επιτόκιο 1%.

18218 www.piraeusbank.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η Τράπεζα με τη δική σου όραση

ΜΠΟΡΟΥΝ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΝΑ ΜΑΣ ΒΓΑΛΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ;

ΤΗΣ ΒΑΣΩΣ ΚΙΝΤΗ

Πέρα από τον χυλό της παραλυσίας

Ο αμάζω και σέβομαι το επάγγελμα του πολιτικού. Ενας πολιτικός πρέπει να έχει πειθώ, να μπορεί να συνθέτει, να συγκρούεται, να δρα συλλογικά, να παίρνει πρωτοβουλίες, να κατευθύνει, να συνεγείρει, να εξηγεί, να εμπνέει εμπιστοσύνη, να έχει αίσθηση της συγκυρίας, να είναι τολμηρός, αποφασιστικός, προσηνής, να μπορεί να κινείται σε κάθε περιβάλλον, τοπικό και διεθνές, λαϊκό και λόγιο, πλούσιο και φτωχό. Πρέπει να ενημερώνεται, να είναι σε θέση να κρίνει και να σχηματίζει άποψη, να επιλέγει συνεργάτες, να μελετά. Πολλές και σύνθετες ικανότητες, πολλά ταλέντα! Τι απ' όλα αυτά διαθέτει σήμερα το πολιτικό προσωπικό στη χώρα μας;

Με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι έλληνες πολιτικοί, δεξιά και αριστερά, είναι ιδιοτελείς υπάλληλοι κομμάτων. Πρώτη μέριμνα γι' αυτούς είναι η επανεκλογή τους που τους εξασφαλίζει προνόμια - από τα ευτελή φώτα της δημοσιότητας ως τη βουλευτική ασυλία και τον αδιαφανή πλουτισμό. Δεν έχουν συναίσθηση του ρόλου και της ευθύνης τους, δεν είναι καν σε θέση να παρακολουθούν τι συμβαίνει στον σημερινό, σύνθετο και πολλαπλώς διασυνδεδεμένο κόσμο. Δεν μιλούν ξένες γλώσσες και οι σύμβουλοί τους είναι συνήθως οι συγγενείς τους, σύζυγοι και παιδιά

Χιλιάδες πολίτες συνέρρευσαν τις προηγούμενες ημέρες στην πλατεία Συντάγματος σε μια μαζική εκδήλωση απόρριψης των μέχρι σήμερα ασκούμενων πολιτικών

που βρίσκουν βολικό εργοδότη το κράτος παρασιτώντας οικογενειακά επί του κοινωνικού σώματος. Οι περισσότεροι πολιτικοί δεν ξέρουν τα θέματα, ούτε ενδιαφέρονται να ενημερωθούν, δεν έχουν απόψεις ούτε επιχειρήματα για όσα καλούνται να αποφασίσουν. Διεκπεραιώνουν απλώς, όταν τυχόν ασχοληθούν, τα συχνά αντιφατικά αιτήματα των ψηφοφόρων τους ή επαναλαμβάνουν μηχανικά τετριμμένους ιδεολογικούς τύπους. Κατά κανόνα, πέρασαν έξω από τις πανεπιστημιακές αίθουσες, δεν διακρίθηκαν σε κανέναν κοινωνικό στίβο και αναρριχήθηκαν στις κομματικές αυλές διά της παπαγαλίας, της υποταγής και της κολακείας τόσο προς τους ψηφοφόρους τους όσο και προς τον αρχηγό τους.

Τα πολιτικά κόμματα υπάρχουν για τους πολιτικούς τους, δεν έχουν κανένα σχέδιο για τη χώρα, τα κάνουν όλα στο γόνατο, απαγγέλλουν κορόνες ή ψελλίζουν κούφια στερεότυπα προσπαθώντας κάπως να διαφοροποιηθούν το ένα από το άλλο με μόνη έγνοια να διασφαλίσουν και να

Τις αλλαγές δεν θα φέρουν μεσσίες, κάποιοι άφθαρτοι και αμόλυντοι πολιτικοί, οραματιστές ή τεχνοκράτες, που εναρμονίζουν παραμυθητικά, και υποκριτικά, τα ασυμβίβαστα

ενισχύσουν τη θέση τους στο απαρσάλευτο πολιτικό σκηνικό, αδιαφορώντας για τα προβλήματα της κοινωνίας και την τύχη των πολιτών.

Παρά τα χάγια αυτά, η συλλήβδην καταγγελία του πολιτικού κόσμου σήμερα είναι φτηνός λαϊκισμός, μια απόπειρα να φορτωθούν όλες οι ευθύνες σε κάποιους (άλλους πάντα) ώστε να μη θιγούν οι μύθοι και οι αυταπάτες που σκέπαζαν τον γενικευμένο ατομισμό και την ιδιοτέλεια. Καταγγέλλονται οι πολιτικοί ως φαύλοι

και άχρηστοι, ενώ συγχρόνως καλούνται να συνεχίσουν την επιζήμια και επικίνδυνη τακτική τους, που σε συντονισμό με την κοινωνία που τους ανέδειξε οδήγησε την Ελλάδα στην καταστροφή.

Ο βαρύς αυτός πολτός που συνθέτουν οι ανίκανοι και περιδεείς πολιτικοί, οι συμφεροντολόγοι πελάτες τους, οι θρασείς συνδικαλιστές, οι κρατικοδίαιτοι επιχειρηματίες, ο γνωστός θίασος δημοσίων προσώπων (καλλιτεχνών, ανυπόστατων διανοουμένων και ακαδημαϊκών) που μιζάνουν στον λαϊκισμό και στην πατριδοκαπηλία, έδρασε επί μακρόν συγκολλητικά, πνίγοντας όμως κάθε δημιουργική δύναμη, κάθε πνοή, αδιαφορώντας για τους αδύναμους, ισοπεδώνοντας άξιους και ικανούς και φέρνοντας στην επιφάνεια τους καταφερτζήδες, τους κολλητούς και τους αδίστακτους. Παρέδωσε μια βαθιά άδικη κοινωνία καθηλωμένη στη φτώχεια και πλέον στην ανέχεια, στην άγνοια και στους παρηγορητικούς μύθους. Επείγει όσο ποτέ να απαλλαγούμε από τον πνιγηρό αυτόν εναγκαλισμό, να διεκδικήσουμε μια κοινωνία που τη συνέχουν αλληλεγγύη, κοινοί στόχοι, κοινά σχέδια, κοινή ευρύχωρη προοπτική.

Τις αλλαγές δεν θα φέρουν μεσσίες, κάποιοι άφθαρτοι και αμόλυντοι πολιτικοί, οραματιστές ή τεχνοκράτες, που θα προκύψουν από το πουθενά και θα ευαγγελιστούν ουτοπικά πρότυπα που κρύβουν τις δυσκολίες και εναρμονίζουν παραμυθητικά, και υποκριτικά, τα ασυμβίβαστα. Δεν θα έρθουν από ξεφτισμένες και αναχρονιστικές δοκιμές εξεγέρσεων κάθε λογής, ούτε από φοβικά και τρεμάμενα βήματα αγκυλωμένα στο χθες. Θα προκύψουν όταν εμείς, ενεργοί πολίτες, δηλώσουμε την παρουσία μας βγάζοντας το κεφάλι πάνω από τον χυλό της παραλυσίας. Όταν αποδοκμάσουμε τις πολιτικές που μας έσυραν στην άβυσσο, όταν καταγγείλουμε και ανατρέψουμε συγκεκριμένες αδικίες (π.χ., την εγκατάλειψη των πιο αδύναμων για να ενισχύονται τα προκλητικά προνόμια εγκάθετων υπαλλήλων του Δημοσίου), όταν αντικρίσουμε τις προκλήσεις του σήμερα με πνεύμα δημιουργίας και προσφοράς, όταν στηρίξουμε τις κατακτήσεις της δημοκρατίας μας που απαίτησαν κόπους και θυσίες γενεών, όταν αποστρέψουμε το βλέμμα από αναίσχυντους δημαγωγούς που περιφρονούν τους πολίτες και δυναμιτίζουν το μέλλον της χώρας για να διασώσουν τις ιδεοληψίες και την καρέκλα τους. Τότε θα βρούμε τους τολμηρούς και ικανούς πολιτικούς που είναι διατεθειμένοι να στρατευθούν και να εργαστούν για την υπόθεση αυτή που μας αφορά όλους.

Η *Καρία Βάσω Κιντή* είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΤΟΥ Δ. ΜΠΟΥΡΑΝΤΑ

Πλεόνασμα ηγεμόνων και έλλειμμα ηγετών

Η πολύχρονη πορεία της χώρας προς την οικονομική, πολιτική, φοβάμαι και κοινωνική χρεοκοπία έχει ως αιτία ένα τεράστιο έλλειμμα ηγεσίας σε όλους τους τομείς. Αυτοί που κυριάρχησαν και κυριαρχούν, εκτός κάποιων εξαιρέσεων, είναι ηγεμόνες.

Ηγεμόνας είναι αυτός που κατέχει την εξουσία-δύναμη και την ασκεί εντέχνως για το δικό του συμφέρον. Η οποιαδήποτε συνεισφορά στο «κοινό καλό» δεν αποτελεί σκοπό, αλλά περιορισμό για τους δικούς του στόχους (ή της ομάδας του - κόμμα, επιχείρηση, συνδικάτο κτλ.), όπως απόκτηση και διατήρηση εξουσίας-δύναμης, φήμης, πλούτου και άλλων προνομίων. Οι ηγεμόνες αναρριχώνται μέσω επιτυχημένων μακιαβελικών τακτικών, αξιοποιώντας τις συγκυρίες, τις ευκαιρίες, την ανοχή και τις αδυναμίες των άλλων.

Αντίθετα, ηγέτης (ή ηγετική ομάδα) είναι αυτός που «μιλάει» στο μυαλό, στην ψυχή και στην καρδιά των ανθρώπων, τους εμπνέει μέσω οράματος και αξιών, κερδίζει την

εμπιστοσύνη, τους κινητοποιεί, απελευθερώνει τις δυνάμεις τους και τους οδηγεί στην υλοποίηση στόχων και στο «κοινό καλό». Ο ηγέτης σκέφτεται στρατηγικά, αμφισβητεί το κατεστημένο και υλοποιεί αλλαγές που οδηγούν σε ένα καλύτερο μέλλον. Ο ηγέτης είναι και αποτελεσματικός μάνατζερ. Δηλαδή, επιλέγει σωστούς ανθρώπους, προγραμματίζει, οργανώνει, συντονίζει, ελέγχει και παίρνει αποφάσεις εγκαίρως, ούτως ώστε να επιτυγχάνει εξαιρετικά αποτελέσματα, στηριζόμενος σε αξίες όπως ακεραιότητα, ειλικρίνεια, εντιμότητα, συνέπεια, υπευθυνότητα, φρόνηση, δικαιοσύνη και ταπεινότητα. Η ανάπτυξη των ηγετικών ικανοτήτων και αρετών δεν είναι ζήτημα γνώσεων αλλά κυρίως πολύχρονης εμπειρίας και εξάσκησης.

Αν αξιολογήσουμε τους κατέχοντες την εξουσία με τα όσα προανέφερα, δηλαδή μέσω αποτελεσμάτων και πράξεων, τεκμηριώνεται το τεράστιο έλλειμμα ηγεσίας. Η χώρα δεν βρίσκεται πλέον στο χείλος του γκρεμού αλλά σε ελεύθερη πτώση. Αλλά και πριν από την κρίση, παρά τα όσα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα (φυσικοί και τεχνητοί πόροι,

Το πολιτικό προσωπικό δεν διαθέτει (εκτός από εξαιρέσεις) τις ηγετικές και διοικητικές ικανότητες, αρετές και αξίες

ικανός λαός κτλ.) και παρά τις μεγάλες ευκαιρίες (ένταξη στην ΕΕ, κατάρρευση των σοσιαλιστικών χωρών), η χώρα ήταν ουραγός σε όλα τα θετικά και πρωταθλητής σε όλα τα αρνητικά. Σαφώς, ο κάθε πολίτης έχει ευθύνη, αλλά η κύρια ευθύνη ανήκει σε όσους έχουν την εξουσία-δύναμη να καθορίζουν τις τύχες των οργανισμών και της χώρας. Εκτός των αποτελεσμάτων, οι αποφάσεις, οι πράξεις και οι συμπεριφορές τους τεκμηριώνουν ένα έλλειμμα αξιών, αφού, αντί αυτών που προανέφερα, κυριάρχησαν η ανεπιμέλεια, η διαφθορά, ο πλουτισμός και το lifestyle, η ανευθυνότητα, η διαπλοκή, η παρανομία, η αρπαχτή, η οπατάλη, η αδικία, η αλαζονεία,

ο ατομισμός και ο μακιαβελισμός. Τέτοιες αξίες δυστυχώς διαχύθηκαν και σε μεγάλο μέρος της κοινωνίας.

Αυτό το τεράστιο έλλειμμα ηγετών και ηγετικών ομάδων σε όλους τους τομείς είναι το μεγάλο πρόβλημα της χώρας. Ειδικά, το πολιτικό προσωπικό δεν διαθέτει (εκτός από εξαιρέσεις) τις ηγετικές και διοικητικές ικανότητες, αρετές και αξίες. Αποτελείται κυρίως από ανθρώπους χωρίς εμπειρία, ανεπάγγελτους ή με μέτριες καριέρες, οι οποίοι βρίσκονται στην πολιτική πρώτα για το ατομικό και μετά για το κομματικό τους συμφέρον. Αρκετοί αγνοούν τις στοιχειώδεις έννοιες και αρχές του μάνατζμεντ, της ηγεσίας και της διοίκησης των αλλαγών. Ταυτόχρονα είναι δέσμοι επί μέρους βραχυπρόθεσμων συμφερόντων, φυλακισμένοι σε αναχρονιστικά στερεότυπα, καθώς και σε έναν σαθρό πολιτικό πολιτισμό. Ετσι η ύφεση της οικονομίας βαθιάίνει, ο παραγωγικός ιστός διαλύεται, η ανάπτυξη υποθηκεύεται για δεκαετίες, η εθνική κυριαρχία, η αξιοπιστία και η αξιοπρέπεια έχουν σχεδόν μηδενιστεί. Η κοινωνία βρίσκεται σε σύγχυση, φοβισμένη και κατακερματισμένη. Η εμπιστοσύνη των πολιτών (και άλλων ευρωπαϊκών λα-

ών) προς τους πολιτικούς μας βρίσκεται στο ναδίρ. Παρ' όλα αυτά οι πολίτες μένουν απαθείς και όσοι μπορούν δείχνουν στα παιδιά τους τον δρόμο για άλλες πατρίδες.

Συμπερασματικά, η κρίση χρέους, το οικονομικό έλλειμμα, το έλλειμμα αποτελεσματικότητας, ανταγωνιστικότητας, κοινωνικής αλληλεγγύης, δικαιοσύνης, παιδείας, προστασίας του περιβάλλοντος, αισθητικής, το έλλειμμα εθνικής κυριαρχίας και αυτοπεποίθησης, το έλλειμμα ελπίδας, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί χωρίς πρώτα να αντιμετωπίσουμε το έλλειμμα ηγεσίας και μάνατζμεντ. Ως πολίτες δεν έχουμε πλέον άλλα περιθώρια εφησυχασμού και αδράνειας. Αν θέλουμε να μη ζούμε με χαμένη ταυτότητα, σε μια χαμένη πατρίδα, είναι η ώρα της ευθύνης μας να αντιμετωπίσουμε αυτό το έλλειμμα, μέσα από ανεξάρτητη πολιτική κρίση, σωστές πολιτικές επιλογές, συμπεριφορές και δράσεις.

Ο *κ. Δημήτρης Μπουραντάς* είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, διευθυντής του *Executive MBA & MSc* στη Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων.

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ

ΤΟΥ Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

jpretenteris@dolnet.gr

«Δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα, προσμένουμε, ίσως, κάποιο θάμα!»

Δυστυχώς, τρελαθήκαμε!

Οταν ο αείμνηστος Χαρίλαος Τρικούπης είχε εκφωνήσει το τραγικό «*Δυστυχώς, επτωχεύσαμεν!*» αποκλείεται να είχε στο μυαλό του ότι μπορεί να συμβεί κάτι χειρότερο: *και να πτωχεύσουμε και να τρελαθούμε.* Να τρελαθούμε εντελώς, όλοι μαζί κι από κοινού, σε μια πρωτοφανή εθνική παράκρουση από την οποία κανείς δεν δείχνει τη διάθεση να ξεφύγει.

Απλή επισκόπηση των τελευταίων γεγονότων. Ήταν «*η εβδομάδα των τρελών*».

Τη Δευτέρα, ο υπουργός Οικονομικών κάνει την αδιανόητη δήλωση ότι η χώρα έχει χρήματα μόνο ως τον Ιούλιο – μετά, θα υποχρεωθεί να κηρύξει στάση πληρωμών...

Την Τρίτη, ο Πρωθυπουργός κάλεσε κατ' ιδίαν τους πολιτικούς αρχηγούς, αλλά το ίδιο απόγευμα το «*περιβάλλον*» του θεωρούσε «*ενδιαφέρουσα ιδέα*» μια πρόταση του προέδρου του ΣΕΒ για δημοψήφισμα του τύπου «*μέσα ή έξω από το ευρώ*».

Την Τετάρτη, η ελληνίδα επίτροπος γνωστοποίησε ξαφνικά ότι συζητείται (πού;) η έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ. Και η μεν επίτροπος διαψεύστηκε απ' όλους (η εκπρόσωπος της Επιτροπής μίλησε για... «*σχήμα λόγου*»!) αλλά η απορία έμεινε. Γιατί το είπε; Και είναι δυνατόν να το είπε χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τον Πρωθυπουργό;

Την Πέμπτη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας (μόλις δύο εβδομάδες μετά τις κατ' ιδίαν συναντήσεις!) συγκάλεσε σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών – ύστερα από αίτημα του Πρωθυπουργού, όπως διευκρινίστηκε επεξηγηματικά. Εν τω μεταξύ, η «*ενδιαφέρουσα ιδέα*» της Τρίτης είχε μάλλον ξεχαστεί.

Και την Παρασκευή, η σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών έληξε άδοξα και απογοητευτικά – αποδεικνύοντας πόσο δίκιο είχε ο παλαιός Καραμανλής που έλεγε «*αν είναι να διαφωνήσουμε, καλύτερα να μη συναντηθούμε*».

Το γεγονός ότι ύστερα απ' όλα αυτά ο ελληνικός λαός δεν άδειασε ακόμη τις τράπεζες (αν δεν τις άδειασε...) θα πρέπει να οφείλεται σε αποθέματα ψυχραιμίας και αυτοσυγκράτησης, τα οποία ούτε που υποψιαζόμασταν στη φυλή μας.

Μένει όμως η απορία. Ποιον εξυπηρετούσαν αυτοί οι χειρισμοί; Πού απέβλεπαν; Ποιον συμφέρει η δραματοποίηση της κατάστασης; Και ποιος επιδιώκει την πυροδότηση των εξελίξεων, ακόμη και με κίνδυνο να ενεργοποιηθούν τα πιο εφιαλτικά σενάρια;

Αν το επεδίωκε η αντιπολίτευση θα μπορούσε να μιλήσει κανείς για τη συνήθη ανευθυνότητα και λαϊκισμό που επι-

δεικνύουν οι αντιπολιτεύσεις στην Ελλάδα. Μόνο που εδώ η δραματοποίηση τροφοδοτήθηκε από τη συμπολίτευση.

Με έναν προφανή κίνδυνο: μια ήδη κρίσιμη κατάσταση να καταστεί ανεξέλεγκτη κατόπιν ενεργειών εκείνων που καλούνται να τη χειριστούν! Τελικά, ακόμη και αν η αντιπολίτευση ήθελε να βάλει λίγο πλάτη, αποκλείεται να το έκανε ποτέ σε ένα δραματοποιημένο σκηνικό και με όρους δημόσιας συνθηκολόγησης.

Στην κυβέρνηση όμως υπήρχε επίγνωση των κινδύνων. Τουλάχιστον πέντε υπουργοί έχουν ως τώρα παρατηρήσει ότι η καθυστέρηση, η αναβλητικότητα και η απραξία που επιδεικνύει όχι μόνο δεν οδηγεί σε έναν πιο ήπιο χειρισμό των πραγμάτων αλλά αντιθέτως κάνει τα πράγματα χειρότερα και τον χειρισμό τους δυσκολότερο.

Συνεπώς, θα πρέπει κάποιος να υποθέσει ότι όλα αυτά έγιναν με ένα σχέδιο του οποίου τη λογική και τις επιδιώξεις δυσκολευόμαστε να αντιληφθούμε. Διότι, σε αντίθεση με την Πορτογαλία και την Ιρλανδία όταν οδηγήθηκαν σε ανάλογες συνεννοήσεις, η Ελλάδα διαθέτει σήμερα και κυβέρνηση και κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η συνεννόηση και η συναίνεση σε επί μέρους κεφάλαια ή σε γενικές γραμμές της κυβερνητικής πολιτικής είναι χρήσιμες και καλοδεχούμενες, αλλά ούτε η συνεννόηση ούτε η συναίνεση μπορεί να αποτελούν προϋποθέσεις εφαρμογής αυτής της πολιτικής – από τη στιγμή, φυσικά, που η χώρα διαθέτει κυβέρνηση...

Υποθέτω ότι όλοι αντιλαμβανόμαστε πού κατέληξε αυτό το κρυφτούλι. Ότι ξαφνικά και από το πουθενά η συνέχιση της χρηματοδότησης απέκτησε έναν πρόσθετο όρο (τη συμφωνία των πολιτικών δυνάμεων), ο οποίος δεν υπήρχε πέρυσι όταν υπεγράφη το μνημόνιο. Και αυτός ο πρόσθετος όρος έγινε δεκτός (αν δεν προεκλήθη...) χωρίς καν να διαπραγματευθεί η Ελλάδα κάποια αντισταθμιστικά οφέλη, όπως είναι π.χ. η επαναδιαπραγμάτευση ορισμένων όρων του μνημονίου.

Κάπως έτσι βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα τραγικό αδιέξοδο. Στην κατασκευή του οποίου συμμετείχαμε και οι ίδιοι. Χωρίς στρατηγική εξόδου. Και χωρίς ψυχικά ή πολιτικά αποθέματα αντιμετώπισής του.

Διότι, ως γνωστόν, όση ενέργεια έχει απομείνει σε αυτή την κατεστραμμένη χώρα σπαταλιέται σε αλλοπρόσβαλλες ασκήσεις αγωνιστικότητας, αγανάκτησης, ανυπακοής και αερολογίας. Που εκτονώνουν ενδεχομένως το θυμικό αλλά δεν λύνουν κανένα πρόβλημα. Σπαταλιέται δηλαδή σε μια γενική παραίτηση. Σε μια συλλογική παράκρουση.

Ή, όπως τραγουδούσε ο Ζακ Μπρελ, «*Χαίρε εσύ, Αρχόνησσα Βλακεία, εσύ με το βασίλειο το παραγνωρισμένο*».

Καθαρές λύσεις

Εδώ και έξι (τουλάχιστον) μήνες έχουμε όλοι την εντύπωση ότι η κυβέρνηση ψάχνει δικαιολογίες για να μην κυβερνά. Και ότι αναζητεί υπεκφυγές για να μην ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του μνημονίου και του «*μηχανισμού στήριξης*», τις οποίες η ίδια και χωρίς να ρωτήσει κανέναν άλλον συνομολόγησε.

Πότε συνεδριάζει το Υπουργικό Συμβούλιο προτού ξανασυνεδριάσει χωρίς (συνήθως) να αποφασίζει τίποτε – αλλά και όταν αποφασίζει, οι αποφάσεις ακυρώνονται την επομένη από κάποια αντίθετη δήλωση κάποιου υπουργού.

Πότε περιφέρει από καλένδες σε καλένδες βασικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει έναντι των δανειστών, όπως το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα το οποίο συζητείται (υποτίθεται) από τις... 15 Φεβρουαρίου.

Πότε μιλάει για δημοψηφίσματα, «*εθνικά πλαίσια*» ή δεν ξέρω τι άλλο.

Πότε αναζητεί τη συναίνεση των άλλων πολιτικών κομμάτων σε κατ' ιδίαν συναντήσεις των πολιτικών αρχηγών. Και πότε τους μαζεύ-

Όλες οι προφάσεις, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις έχουν επιστρατευθεί από την κυβέρνηση για να απορροφεί ένα πράγμα: να κυβερνήσει

ει όλους μαζί, για τον ίδιο λόγο, υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Γενικά, όλες οι προφάσεις, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις έχουν επιστρατευθεί από την κυβέρνηση για να απορροφεί ένα πράγμα: να κυβερνήσει. Είναι χαρακτηριστικές και αστείες οι εμφανίσεις υπουργών στην τηλεόραση που εξαγγέλλουν βαρύγδουπα την κρισιμότητα της κατάστασης και τις απαιτήσεις των στιγμών, χωρίς οι ίδιοι να κάνουν τίποτε για να ανταποκριθούν σε αυτές τις απαιτήσεις. Κυβερνούν στο παρολί.

Την ίδια στιγμή, το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής βρίσκεται κυριολεκτικά στον αέρα (η έκφραση είναι επεικής...) και η συνέχιση της δανειοδότησης της χώρας είναι εξαιρετικά επισφαλής. Ακόμη και οι πιο καλοπροαίρετοι από τους δανειστές μας δυσπιστούν ανοιχτά πλέον ως προς τη διάθεση ή την ικανότητα του κυβερνητικού σχήματος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει.

Το σκάφος δείχνει ακυβέρνητο. Γεγονός που τροφοδοτεί τα πιο αλλοπρόσαλλα σενάρια: ο απλός πολίτης παρακολουθεί ανήσυχος, φοβισμένος, πανικόβλητος... Δεν ξέρει τι τον περιμένει την επόμενη ημέρα.

Είναι προφανές ότι η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί. Θέτει σε κίνδυνο και τον κοινωνικό ιστό και την εθνική υπόσταση.

Αλλά για να αντιμετωπιστεί πρέπει να θυμηθούμε ότι η δημοκρατία είναι το καθεστώς των καθαρών λύσεων. Και επειδή η χώρα διαθέτει και κυβέρνηση και κοινοβουλευτική πλειοψηφία, η όποια πρωτοβουλία μόνο από εκεί μπορεί να προέλθει.

Καθαρές λύσεις, λοιπόν.

Είτε η κυβέρνηση θα αποφασίσει ότι μπορεί και ότι θέλει να κυβερνήσει χωρίς προσχήματα, υπεκφυγές, προϋποθέσεις και δικαιολογίες. Αρα, θα αρχίσει να κυβερνά – με όποιο κόστος και ευθύνη αυτό συνεπάγεται.

Είτε θα αποφασίσει ότι δεν μπορεί ή ότι δεν θέλει. Και στην περίπτωση αυτή οι δημοκρατίες έχουν έναν και μόνο δρόμο: τον δρόμο της κάλπης.

Ηγούλα

«**Ν**α στείλεις τον Δημήτρη (Δρούτσα) να διαπραγματευθεί με τις χώρες οι τράπεζες των οποίων διαθέτουν ασφάλιστρα κινδύνου για τα ελληνικά ομόλογα (CDS)» πρότεινε ο κ. Αντ. Σαμαράς στον κ. Γ. Παπανδρέου. «Αυτή είναι η καλύτερη ιδέα που έχω ακούσει» πετάχτηκε ο κ. Γ. Καρατζαφέρης. «Ορίστε τα σημεία της σύγκλισης. Πάμε αύριο στο γραφείο του Αντώνη στη Μουρούζη να τα βρούμε;». Ο κ. Σαμαράς έθεσε βέτο: «Πάλι εμένα θα πιάσετε;» ρώτησε. «Είπα Μουρούζη γιατί είναι πιο κοντά για όλους» δικαιολογήθηκε ο κ. Καρατζαφέρης. «Η Κηφισιά και το Καστρί είναι μακριά».

Νωρίτερα ο κ. Σαμαράς αποκάλυψε ότι ταλαιπωρούνταν από ίωση και ζήτησε ένα αναβράζον Deron. Και πάλι παρενέβη ο κ. Καρατζαφέρης που τον άγγιξε στο χέρι. «Πράγματι, Αντώνη, έχεις πυρετό» είπε και αμέσως τηλεφώνησε στους αστυνομικούς του που περίμεναν απέξω. «Φέρτε Nurofen» φώναξε. «Πρόσεξε τι φάρμακα σου δίνει ο Καρατζαφέρης» προειδοποίησε τον κ. Σαμαρά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. «Πρόεδρε, τον ξέρω από μικρό παιδί» απάντησε ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ.

«Είναι δυνατόν να με λες «Πινοσέτ;» βρήκε την ευκαιρία να ρωτήσει ο κ. Παπανδρέου τον κ. Αλέξη Τσίπρα. «Δεν σε είπα Πινοσέτ;» εξήγησε ο Ελλην Τσάβες, «αλλά ότι κάνεις νεοφιλελεύθερες πολιτικές χειρότερες από εκείνες του Πινοσέτ».

Ο Πρωθυπουργός ακούμπησε στο τραπέζι το iPad και αμέσως το περιεργάστηκε η κυρία Αλέκα Παπαρήγα. «Αυτό είναι το 2, πιο εξελιγμένο από το 1, εγώ έχω το 1» είπε η γενική γραμματέας του ΚΚΕ. «Πού βρίσκεται η βελτίωση;» ρώτησε. «Αυτό έχει κάμερα» απάντησε ο Πρωθυπουργός, σήκωσε τη συσκευή πρόσβασης στο Internet και άρχισε να φωτογραφίζει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους πολιτικούς αρχηγούς. Θα τις δούμε αυτές τις φωτογραφίες κάποτε σε κάποιο μουσείο...

Όταν ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου ολοκλήρωσε την ενημέρωση των πολιτικών αρχηγών αποχώρησε από την αίθουσα και έπεσε πάνω στον κυβερνητικό εκπρόσωπο κ. Γ. Πεταλωτή, στον διευθυντή του γραφείου του προέδρου της ΝΔ καθηγητή κ. Κ. Αρβανιτόπουλο και στον οικονομικό σύμβουλο του κ. Σαμαρά κ. Χρ. Λαζαρίδη, που περίμεναν απέξω. «Το ξέρετε ότι εγώ και

Του ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ο Χρυσάνθος είμαστε οι μοναδικοί που έχουν διαγραφεί από τη Β' Πανελλαδική;» ρώτησε ο υπουργός Οικονομικών, αποκαλύπτοντας ότι βρισκόταν στην ίδια αριστερή φοιτητική οργάνωση με τον κ. Λαζαρίδη. Τότε ο κ. Πεταλωτής γύρισε στον κ. Αρβανιτόπουλο: «Τους διέγραψαν τότε και μετά φορτώθηκαν σ' εμάς» σχολίασε προκαλώντας γέλια σε όλους.

Η Παρασκευή θα μείνει στην Ιστορία ως η «ημέρα της μη συναίνεσης». Και αυτό όχι μόνο διότι υπήρξε το ναυάγιο κατά τη συνάντηση των πολιτικών αρχηγών με τον κ. Κ. Παπούλια. Αλλά διότι την ίδια στιγμή που στο Προεδρικό Μέγαρο βρισκόταν σε εξέλιξη η διαπραγμάτευση-θρίλερ για την οικονομία, στη Μυτιλήνη οι τοπικοί φορείς και ο υπουργός Δικαιοσύνης κ. Χ. Καστανίδης παρουσία του κ. Ν. Σηφουνάκη προσπαθούσαν να δώσουν - χωρίς επιτυχία - λύση σε μια εκκρεμότητα που κρατά 90 χρόνια. Πρόκειται για το ζήτημα της εξεύρεσης χώρου για τη στέγαση του Εφετείου Βορείου Αιγαίου, το οποίο πρόσφατα αποφασίστηκε να έχει έδρα το νησί, αίτημα που είχε υποβληθεί πρώτη φορά το 1920!

Οι τοπικοί φορείς ξιφομαχούν προτείνοντας διαφορετικές λύσεις στέγασης και παρά την πυροσβεστική παρέμβαση του κ. Καστανίδη δεν επήλθε συναίνεση. «Περιμένουμε μια κοινή πρόταση από τους φορείς της Λέσβου και μετά θα προχωρήσουμε. Αν οι φορείς της Λέσβου δεν είναι σε θέση να δώσουν μια κοινή πρόταση, το θέμα είναι δικό τους» είπε στη συνέντευξή του ο κ. Καστανίδης. Απορώ γιατί δεν υιοθέτησε αντίστοιχη διατύπωση και ο ευρωπαίος επίτροπος κ. Ολι Ρεν όταν πληροφορήθηκε το ναυάγιο των διαπραγματεύσεων των πολιτικών αρχηγών στην Ελλάδα.

Ανευ λόγου ταλαιπωρία για Άτους καταθέτες θεωρεί η Τράπεζα της Ελλάδος τη βιαστική ανάληψη καταθέσεων, αφού ο κ. Ζαν-Κλοντ Τρισέ και η ΕΚΤ εγγυώνται στο ακέραιο τις καταθέσεις προσφέροντας απεριόριστη ρευστότητα στις τράπεζες. Με λίγα λόγια, όσα κεφάλαια και να αποσύρουν οι καταθέτες, η ΕΚΤ θα τα αναπληρώνει και οι τράπεζες θα παραμένουν ανοιχτές ως τη Δευτέρα Παρουσία. Γι' αυτό και ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γ. Προβόπουλος έλεγε μεταξύ

άλλων σε συνεργάτη μου ότι το σενάριο αποχώρησης από την ευρωζώνη είναι «απλώς γελοίο».

Συνάντηση Μητσοτάκη - Καρχιμάκη έλαβε χώρα στο περιθώριο του ιδρυτικού συνεδρίου της Δημοκρατικής Συμμαχίας. Ο κ. Μ. Καρχιμάκης εκπροσώπησε τον Πρωθυπουργό και μπαίνοντας στο ποδηλατοδρόμιο του ΟΑΚΑ έπεσε πάνω στον κ. Κ. Μητσοτάκη, ο οποίος τον υποδέχθηκε και μάλιστα τον συνόδευσε στο γραφείο της κυρίας Ντόρας Μπακογιάννη. Όταν λίγο αργότερα στην ομιλία του είπε ότι «οι πολιτικές της κυβέρνησης Καραμανλή υπήρξαν καταστροφικές», με δυσκολία συγκρατούνταν οι θεατές να μην επικροτήσουν με χειροκρότημα. Πώς ψήφισαν Νέα Δημοκρατία τόσα χρόνια;

Και όμως δεν λείπουν τα Κγκράντε σχέδια. Μαθαίνω ότι ο κ. Μ. Χρυσόχοϊδης πρότεινε στον Πρωθυπουργό να αντιμετωπιστεί το credit crunch, δηλαδή η «πιστωτική σύνθλιψη» της αγοράς, με ίδρυση μεγάλης επενδυτικής τράπεζας με τη συμμετοχή του κράτους και ιδιωτών. Ο κ. Πα-

πανδρέου δεν απέκλεισε την ιδέα, αφού τα «λεφτά που υπάρχουν» ενδεχομένως να κρύβονται μέσα στις καλές ιδέες. Μόνο που για την ώρα πρέπει κρύβονται πάρα πολύ καλά...

Μετά τον κ. Τζορτζ Σόρος, ο διεθνής οικονομολόγος κ. Στ. Ζαββός προσκάλεσε τον διεθνούς φήμης οικονομολόγο και καθηγητή του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ κ. Ντάβι Ρόντρικ για να μιλήσει την προσεχή Τρίτη στο Harvard Business School Club. Δεν θα εκπλαγώ αν ο κ. Ρόντρικ (συνέντευξη του οποίου φιλοξενείται στο ένθετο «Ανάπτυξη»), παρ' ότι το πρόγραμμά του παραμένει απόρρητο, γίνει δεκτός από τον κ. Γ. Παπανδρέου, όπως έγινε ο κ. Σόρος. Ποιος θα είναι ο επόμενος star οικονομολόγος που θα έλθει στην Αθήνα για το Harvard Business School Club; Πράκτοράς μου με ενημερώνει ότι «έχει κλείσει» ο νομπελίστας Τζέφρι Σακς. Ο συνωστισμός των οικονομολόγων στην Αθήνα θυμίζει τον συνωστισμό καθηγητών Ιατρικής πάνω από ασθενείς με δύσκολες ασθένειες. Και στις δύο περιπτώσεις τα αποτελέσματα είναι αντιστρόφως ανάλογα της εμβέλειας των ονομάτων...

«Πάλι κόκκινες γραμμές βάζει η Λούκα;» ακούστηκε υπουργός να λέει, επειδή η κυρία Λούκα Κατσέλη έθεσε θέμα αποκρατικοποιήσεων στο τελευταίο Υπουργικό Συμβούλιο. «Υπάρχει περιθώριο για κόκκινες γραμμές;» ρώτησε την υπουργό Απασχόλησης συνεργάτη μου. «Αν δεν πεις τι κρατάς και τι όχι, τότε θα έχεις απεργίες και θα παραλύσει η χώρα την πιο κρίσιμη στιγμή» απάντησε. Το κρισιμότερο είναι βέβαια να μην μπλέξουν οι υπουργοί τις «κόκκινες γραμμές» της, γιατί τότε θα παραλύσει η χώρα μετά βεβαιότητα.

Στα σκουπίδια το ευρωμόλογο; Όχι ακριβώς. Κατ' αρχάς θυμίζω ότι το Ευρωκοινοβούλιο έχει υπερψηφίσει έκθεση της ευρωβουλευτού του ΠαΣοΚ κυρίας Αννυς Ποδηματά στην οποία προτείνεται η εισαγωγή του φόρου Τόμπιν στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και ασφαλώς στο ευρωμόλογο. Παραδόξως λοιπόν συνεχίζονται οι άτυπες διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωκοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ως το τέλος του 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει μελέτη επιπτώσεων για να μπορέσει να προχωρήσει στην έκδοσή του. Μάλιστα συμφωνούν οι 15 από τις 17 χώρες. Εκείνες που αντιστέκονται ακόμη είναι η Γερμανία και η Φινλανδία.

Πώς συνδέεται μια προβατίνα με το Μεσοπρόθεσμο Δημοσονομικό Πλαίσιο; Στην ιστοσελίδα της ταβέρνας «Πιπινός» στη Σταμάτα διαφημίζεται ότι κάθε Πέμπτη προσκρέμεται ντόπια προβατίνα στη σούβλα, άριστα εδέσματα και καλό κρασί με 15 ευρώ κατ' άτομο. Η προσφορά θεωρήθηκε, για αισθητικούς και οικονομικούς λόγους, αρκούτσας «σοσιαλιστική» και γι' αυτό επελέγη από τους βουλευτές του ΠαΣοΚ κκ. Γρ. Νιώτη (ο οποίος είναι και αντιπρόεδρος της Βουλής) και Μ. Μπόλαρη. Οι εν λόγω προσκάλεσαν άλλους προεδρικούς βουλευτές σε δείπνο την παραμονή της συνάντησης των πολιτικών αρχηγών. Οι βουλευτές που μετέβησαν υπό καταρακτώδη βροχή στον «Πιπινός» ήταν οι κκ. Αθ. Οικονομίου, Δ. Βαρβαρίνος, Σπ. Μοσχόπουλος, Αν. Μακρυπιδής και οι κυρίες Ροδούλα Ζήση, Μαρία Μίχου και Μαρία Κυριακοπούλου. Προσήλθε και ένας υπουργός, ο κ. Ι. Διαμαντίδης, και προς το τέλος εμφανίστηκε ο γραμματέας του ΠαΣοΚ κ. Μ. Καρχιμάκης. Με διαβεβαιώνουν ότι δεν έγινε πολιτική συζήτηση, αλλά μόνο ανέκδοτα και αφηγήσεις, αλλά πληροφοριοδότης μου εκτιμά ότι επρόκειτο για προθέρμανση των «προεδρικών» για να απαντήσουν, αν χρειαστεί, σε επίθεση των εκσυγχρονιστών που αναμένεται να εκδηλωθεί στη συνεδρίαση του διευρυμένου ΚΤΕ Οικονομίας την προσεχή Τρίτη. Ελπίζω η θυσία της προβατίνας να συμβάλει στη μαχητικότητα των βουλευτών...

Ακόμη και οι πιο φανατικοί οπαδοί των θεωριών συνωμοσίας θα αναγνωρίζουν ασφαλώς ότι υπάρχουν σοβαρές δυσκολίες στην εκταμίευση της πέμπτης δόσης της βοήθειας από την τρόικα. Μας το είπαν χωρίς περιστροφές οι Ολλανδοί – λεφτά γιοκ αν δεν συμφωνήσετε μεταξύ σας –, το ίδιο ωμά το είπε ο Ολι Ρεν και βέβαια περίπου επίσημα το ΔΝΤ ανακοίνωσε ότι δεν θα δώσει τα χρήματα αν δεν υπάρξει συνολική συμφωνία για τη χρηματοδότηση.

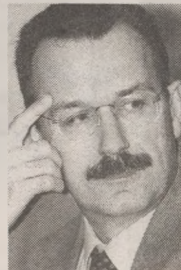
Μπροστά στο διαφαινόμενο αδιέξοδο ο Πρωθυπουργός ζήτησε τη βοήθεια των άλλων κομμάτων – την αποδοχή ενός γενικού πλαισίου αρχών που θα τον βοηθούσε να διαπραγματευτεί από καλύτερη θέση το νέο πακέτο. Τι απάντησε ο κ. Σαμαράς; Η μόνη συμφωνία που μπορεί να υπάρξει είναι στη βάση της αναδιαπραγμάτευσης του μνημονίου! Εκεί που κινδυνεύουμε δηλαδή να μην έχουμε λεφτά για μισθούς και συντάξεις, θα πάμε

Πόκερ στις πλάτες μας...

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΑΨΗ
kapsis@dolnet.gr

να πούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι δεν θέλουμε τη βοήθεια αν δεν αλλάξουν οι όροι! Πόκερ στην πλάτη της Ελλάδας.

Γιατί για πόκερ πρόκειται. Ολος αυτός ο έρωτας για τη μείωση των φορολογικών συντελεστών δεν οφείλεται βέβαια στο ότι ξαφνικά ο κ. Σαμαράς έγινε ιδεολόγος νεοφιλελεύθερος και δεν μπορεί να διανοηθεί μια άλλη πολιτική πέρα από τη μείωση των φορολογικών συντελεστών. Επιφανές στέλεχος της κυβέρνησης Καραμανλή ήταν στο κάτω-κάτω, της περίφημης λαϊκής Δεξιάς δηλαδή, κι αν κατηγορούσε την κυρία Μπακογιάννη για κάτι ήταν για

νεοφιλελευθερισμό! Ψάχνει απλώς για άλλοθι.

Από την άλλη πλευρά βέβαια μπορεί να έχει κανείς βαρύτατες επιφυλάξεις και για τους χειρισμούς του κ. Γ. Παπανδρέου. Ολο αυτό το κλίμα που επικράτησε την προηγούμενη εβδομάδα δημιούργησε συνθήκες απόλυτης αβεβαιότητας

και ανασφάλειας. Ποιος φωστήρας, για παράδειγμα, του εισηγήθηκε να ανοίξει ουσιαστικά ο ίδιος ζήτημα εκλογών με τη «στρακαστρούκα» του δημοψηφίσματος πολύ θα θέλαμε να ξέρουμε. Οπως βέβαια έχει ενδιαφέρον να μάθουμε και τι πραγματικά σκεφτόταν ο

Πρωθυπουργός όταν το αποδεχόταν.

Το πρόβλημα της κυβέρνησης, βλέπετε, είναι δυστυχώς αυτό. Η αίσθηση δηλαδή που δίνει συχνά-πυκνά ο κ. Παπανδρέου ότι κινείται χωρίς πρόγραμμα, αυτοσχεδιάζοντας και κάποιες φορές – όπως όταν βγήκε κατά των ιδιωτικοποιήσεων των 50 δις. – αναιρώντας ακόμη και βασικές πλευρές της πολιτικής του. Είναι καιρός και ο Πρωθυπουργός να αναγνωρίσει τις αδυναμίες του.

Ολοι θυμόμαστε αμέσως μετά τις εκλογές πώς ο ίδιος ο κ. Παπανδρέου απορούσε που το Μαξίμου δεν είχε την παραμικρή υποδομή για να τον βοηθά στις αποφάσεις του. Σήμερα, έναν χρόνο μετά, όχι μόνο δεν άλλαξε κάτι αλλά φτάσαμε στο σημείο – απίστευτη πρωτιά κι αυτή σε συνθήκες οικονομικής κρίσης – ο Πρωθυπουργός να μην έχει καν οικονομικό σύμβουλο και να παίρνει όλες σχεδόν τις αποφάσεις του με έναν στενό κύκλο φίλων-συνεργατών. Είναι καιρός να αλλάξει!